



Regionale Publieke Omroep

Onderwerp : Inbreng voor het rondetafelgesprek over de digitalisering van de etherradio in te Tweede Kamer op 31 oktober 2017

Hilversum, 24 oktober 2017

Graag maken wij van de gelegenheid gebruik om voorafgaand aan het rondetafelgesprek van 31 oktober onze standpunten over de digitalisering van de etherradio (DAB+) aan de vaste commissie voor Economische Zaken kenbaar te maken. Tijdens het gesprek zullen wij deze nog kort toelichten en dan beantwoorden we graag de vragen van de commissie.

De regionale publieke en commerciële omroepen hebben gezamenlijk frequentieruimte toebedeeld gekregen in vijf frequentiegebieden van laag 4 (het bovenregionale kavel) en moeten de netwerken gezamenlijk exploiteren. Die situatie is voor de regionale omroep zeker niet ideaal:

- De doelstellingen van de publieke en commerciële omroepen verschillen te zeer van elkaar en dat leidt tot een moeizame samenwerking. Waar bijvoorbeeld de regionale omroep voor iedereen te ontvangen wil en moet zijn is dat vaak te kostbaar voor commerciële omroepen;
- er is slechts minimale frequentieruimte toegedeeld waardoor de bandbreedte, en dus kwaliteit, per radiokanaal te laag is en innovatie niet mogelijk is (terwijl alle landelijke omroepen wel een hogere bitrate hebben, kunnen innoveren en meerdere kanalen uitzenden);
- de uitzendgebieden zijn te groot wat een inefficiënte inzet van de frequentieruimte in zich heeft en daardoor tot onnodig hoge kosten leidt. Omroep Flevoland bijvoorbeeld is van Delfszijl tot Delfshaven te ontvangen, voor het hele uitzendgebied wordt betaald.

Beter was het geweest als de landelijke en regionale publieke omroepen met elkaar een of meerdere frequentiegebieden toebedeeld hadden gekregen om gezamenlijk te exploiteren. Helaas is het internationaal gecoördineerde 'regionale kavel' met verzorgingsgebieden die gelijk zijn aan de provincies in eerder stadium niet vergund aan de regionale omroep.

Evenwel zenden de regionale omroepen nu uit in het zogenaamde Bovenregionale kavel (laag 4) op basis van een vergunning tot en met augustus 2022. Wij dragen daarmee goed bij aan het digitaliseringsbeleid en zijn natuurlijk tevreden dat we via DAB+, net als de overige radiozenders, te ontvangen zijn. De kosten van de uitzendingen zijn tot eind 2017 gegarandeerd via een subsidie van het ministerie van EZ. We zijn de Minister van EZ daar zeer erkentelijk voor. Zonder deze subsidie hadden de regionale omroepen niet deel kunnen nemen aan het digitaliseringsbeleid omdat de kosten niet uit de reguliere budgetten betaald kunnen worden (mede omdat de FM-uitzendingen ook nog plaatsvinden). Vanaf 2018 is financiering nog niet geregeld. We zijn met het ministerie van OCW in gesprek om de uitzendingen te bekostigen uit de innovatiegelden die als gevolg van de motie Mohandis-Elias voor de regionale omroepen beschikbaar zijn. Als dat niet lukt zullen de regionale omroepen moeten stoppen met de DAB+-uitzendingen.

- *Hoe ver staan we in Nederland op het gebied van digitalisering van de etherradio en op welke manier zou dit proces kunnen worden versneld?*

De digitalisering in Nederland staat nog maar aan het begin met circa. 13% van de luisteraars die aangeeft wel eens via DAB+ naar de radio te luisteren. De markt voor DAB+ groeit langzaam ondanks stevige marketinginspanningen. Wij denken dat het gebruiksgemak, de kosten en ontvangstmogelijkheden van de FM daar debet aan zijn, zelfs nu via de FM het zenderaanbod veel minder is dan via DAB+. Méér innovatie bieden via DAB+ en een betere ontvangstkwaliteit kan luisteraars bewegen over te stappen. Dat zijn evenwel additionele kosten en dus niet snel rendabel zolang er ook nog kosten voor de FM zijn. Om 'snel' over te gaan op DAB zal naar onze mening, net als in Noorwegen, besloten moeten worden de FM uit te faseren.

- *Wat heeft Nederland beschikbaar aan DAB+-frequentieruimte en op welke wijze zou dit moeten worden uitgegeven?*

Ons is niet helemaal duidelijk welke frequentieruimte er in Nederland is en vooral hoe deze het best ingezet kan worden. Voor de regionale publieke omroep is het eerder genoemde z.g. regionale kavel (laag 3) zeer geschikt en dat zou samen met de landelijke omroep of professionele niet-landelijke commerciële omroepen geëxploiteerd kunnen worden.

- *Wat zou een efficiënte en effectieve spectrumindeling zijn en op welke wijze zou deze tot stand moeten komen?*

Voor de regionale omroep: zie hierboven. Ons is daarnaast bekend dat er plannen zijn voor een geheel andere indeling van de frequentieruimte. Wij zijn altijd geïnteresseerd in plannen die leiden tot verbetering maar kunnen daarover pas oordelen als plannen geheel zijn uitgewerkt en wij deze op alle aspecten hebben kunnen beoordelen (kosten, dekking, frequentie-efficiency, organisatorisch, etc.). Nu grote wijzigingen doorvoeren in het huidige laag 4 is niet verstandig omdat het kan leiden tot desinvestering en daarmee een verkwisting van publiek geld is. Reeds gebouwde en gefinancierde netwerken moeten dan misschien worden afgebroken en opnieuw ingekocht worden. De markt waarin (nu) slechts 2 netwerkoperators actief zijn is daarbij niet ideaal. Daarnaast: grote wijzigingen in laag 4 doorvoeren leidt tot storingen in de ontvangst en leidt tot klachten bij de consument en verminderde bereidheid om op DAB+ over te stappen.

- *Wat heeft de sector nodig om DAB+ tot een succes te maken? Wat levert dat op voor de consument?*

De gehele sector landelijk, regionaal en lokaal, zowel publiek als privaat, moet gelijkelijk (zowel voor capaciteit, dekking, geluidskwaliteit als financiën) in staat zijn deel te nemen aan het digitaliseringsbeleid. Wij denken dat alleen dan DAB+ aantrekkelijk is en er overstapbereidheid van de consument zal zijn. Een besluit over het uitfasen van de FM zal naar onze mening de ontwikkeling van DAB+ fors stimuleren.

- *Op welke manier kan de aantrekkelijkheid van DAB+ voor alle betrokkenen worden vergroot en wat vraagt dat van de overheid en van het spectrumuitgiftebeleid?*

De ontvangst van DAB+ moet overal (binnenhuis en buitenhuis) vergelijkbaar aan de FM zijn, een rijk en divers zenderaanbod is nodig, uitzendingen moeten betaalbaar voor de radiozenders zijn en goede betaalbare ontvangers moeten beschikbaar zijn. Het spectrumuitgiftebeleid moet gestoeld zijn op efficiënte inzet van de frequentieruimte (en dat is het voor laag 4 vs. laag 3 nu zeker niet). Tegelijk is het van belang wijzigingen aan de huidige netwerken goed te overdenken omdat er consequenties zullen zijn voor kosten van deelnemers en potentiële ontvangstproblemen voor de consument.